

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

13378/4

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

52-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Бончев
Стефана Христова
Натанел Христофоров
Асено Димитров
Тимо Попов
Стефан Иванов
Катя Иванова
Моден Иванов
Владислав Панчев
Кристина Иванова
Анна Богданова

Chorus hypocorae

Aras Cereb

Aras Cereb

Aras Cereb
Aras Cereb
Aras Cereb
Aras Cereb

Aras Cereb

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ И МЕСТНАТА
АДМИНИСТРАЦИЯ

(обн., ДВ, бр. 77 от 1991 г.; изм., бр. 24, 49 и 65 от 1995 г., бр. 90 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 33, 130 и 154 от 1998 г., бр. 67 и 69 от 1999 г., бр. 26 и 85 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 28, 45 и 119 от 2002 г., бр. 69 от 2003 г., бр. 19 и 34 от 2005 г., бр. 30 и 69 от 2006 г., бр. 61 и 63 от 2007 г., бр. 54 и 108 от 2008 г., бр. 6, 14, 35, 42 и 44 от 2009 г., бр. 15 и 97 от 2010 г., бр. 9 и 32 от 2011 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 36 от 2011 г.; изм., бр. 57 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 1, 19 и 53 от 2014 г., бр. 39, 43 и 51 от 2016 г., бр. 9, 99 и 103 от 2017 г., бр. 7, 21, 24 и 47 от 2018 г., бр. 79 от 2019 г., бр. 44, 70 и 107 от 2020 г., бр. 9 от 2021 г., бр. 84 от 2023 г., бр. 8 от 2024 г., бр. 16 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 21, ал. 1, т. 6 накрая се добавят думите “в съответствие с чл. 140, ал. 4-6 от Закона за публичните финанси”

§ 2. В чл. 45, ал. 1 се създават изречения второ и трето със следното съдържание:

“Кметовете на кметства и кметовете на райони при градове с районно деление могат да оспорват индивидуални административни актовете на кмета на общината, когато същите засягат единствено съответното населено място или район. Кметовете на кметства могат да оспорват актовете на кмета на района при градове с районно деление, когато същите засягат съответното населено място.”

§ 3. В чл. 46 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея. 3 се изменя по следния начин:

“(3) Кметът на район и кметът на кметство могат да участват в заседанията на общинския съвет с право на съвещателен глас. Те се изслушват задължително при обсъждане на въпроси, отнасящи се за кметството или за района, и предоставят становище. В случай че предоставеното становище е отрицателно, актът се приема с мнозинството, определено в закон, но с не по-малко от повече от половината от общия брой на общинските съветници.”

2. Създават се ал. 5 до 8 със следното съдържание:

“(5) Районите и/или кметствата могат да се сдружават на доброволен принцип за решаване на общи въпроси и за постигане на цели от взаимен интерес.

(6) Решение за участие в сдружение по ал. 5 се взима от кмета на кметство, съответно кмета на район за градове с районно деление.

(7) За защитата на своите общи интереси и за поддържане и развитие на местното самоуправление районите и/или кметствата могат да създават национално сдружение и регионални сдружения.

(8) Националното сдружение на районите и/или кметствата има право да:

1. представлява своите членове пред държавните органи;
2. разработва предложения за промяна и усъвършенстване на правната уредба на местното самоуправление;
4. осъществява контакти и взаимодействия със сродни организации от други страни, както и да членува в международни сдружения;
5. осъществява и други функции, определени със закон и с учредителния акт.

(9) Правата по ал. 8 се упражняват при условие, че в националното сдружение членуват повече от половината от районите и/или кметствата в страната. Когато националното сдружение е съвместно, изискването за членска маса се прилага едновременно за районите и за кметствата.”

§ 4. В чл. 52 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думите “кметът на общината” се поставя запетая и се добавят думите “съответно кметът на района за градове с районно деление”;
2. В ал. 5 се правят следните изменения:
 - а) В т. 1 цифрата “30” се заменя с цифрата “50”;
 - б) В т. 2 цифрата “30” се заменя с цифрата “50”.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 5. В чл. 8 от Закона за общинската собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 22 и 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64, 67, 69 и 96 от 1999 г., бр. 26 от 2000 г., бр. 34 от 2001 г., бр. 120 от 2002 г., бр. 101 от 2004 г., бр. 29, 30 и 36 от 2006 г., бр. 59, 63 и 92 от 2007 г., бр. 54, 70 и 100 от 2008 г., бр. 10, 17, 19 и 41 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 15 и 19 от 2011 г., бр. 45 и 91 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. – бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 98 и 105 от 2014 г., бр. 13 и 43 от 2016 г., бр. 13 и 96 от 2017 г., бр. 77 от 2018 г., бр. 60, 61 и 94 от 2019 г., бр. 107 от 2020 г. и бр. 17 от 2021 г.) се създава ал. 12:

“(12) Проектите на актове на общинския съвет и на кмета за придобиване, управление и разпореждане с имоти - общинска собственост се изпращат за становище на кметовете на

кметства, съответно кметовете на райони, в случаите, в които имотите се намират на територията на съответното кметство или район. ”

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Бочков
Силена Николова
Найден Митрев
Славко Бочков
Тимо Попов
Стефан Иванов
Иван Иванков
Любен Иванов
Владислав Пандев
Никола Тодор Иванов
Анна Бодакова
Славен Бурмачев
Атанас Сябов
Александър Сиднев
Александър Сиднев
Емилевски Бурмачев
Мария Димитрова
Антони Я. Димитров

МОТИВИ

към Закон за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация

С предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за местното самоуправление и местната администрация се цели да се отговори на дългогодишната необходимост от по-ясно нормативно определяне на правомощията и защитата на интересите на общностите, представлявани от кметовете на кметства и кметовете на райони в градове с районно деление. Съществуващата уредба не предоставя достатъчно гаранции за ефективна децентрализация и за реално участие на местните органи в управлението и контрола на процесите, които засягат конкретните населени места. Липсва и действащ механизъм за обжалване на административни актове от страна на кметовете на кметства и райони, както и възможност за институционализирано национално и регионално представителство на тези органи, особено когато интересите на отделни населени места се различават от тези на общинските центрове.

Със законопроекта се въвежда правна възможност кметовете на кметства и райони да оспорват актове, които пряко засягат техните територии, независимо от това дали са издадени от кмета на общината, кмета на района или общинския съвет. Освен задължителното изслушване при обсъждане на въпроси, отнасящи се за кметството или района, се предвижда задължителното предоставяне на становище от тяхна страна и в случай, че е отрицателно, то актът да се приема с мнозинство, определено в закон, но с не по-малко от повече от половината от общия брой на общинските съветници

Законопроектът регламентира възможността за създаване на доброволни регионални и национални сдружения на кметства и райони, които да осигурят обща платформа за сътрудничество, обмен на добри практики и представителство пред държавните органи и на международно равнище. Това ще позволи по-добра защита на интересите на местното население и по-активно участие в процеса на формиране на политики, които го засягат.

Въвежда се и актуализация на дела от приходите, които остават за съответното населено място при използване на негови ресурси — от 30% на 50%, с цел да се подсигури по-голяма финансова устойчивост на местните общности. Допълнително се урежда участието на кметовете на кметства и кметските наместници в процедурите по възлагане на обществени поръчки, когато възложител е кметът на район в градове с районно деление.

Предлагаме въвеждане на обективна формула за разпределение на средствата към кметствата: за текущи бюджети — по седем измерими показателя (население по постоянен и настоящ адрес — ПАНА, платени местни данъци, отстояние до общинския център,

дължина на улична мрежа, землище, брой сгради/адреси, естествен прираст), при което 80% от общия ресурс се разпределят по формулата, а до 20% – като солидарен фонд за балансиране. За капиталови разходи – опростен модел с 50% ПАНА и 50% платени местни данъци, със същия 80/20 механизъм. Подходът вече е прилаган от управляващи на местно ниво (включително с формули по два показателя и балансираща квота), както и разработван на национално равнище от кметове като работеща методика. Предвидените промени в ЗМСМА за увеличаване на дяловете, оставащи по места, осигуряват нужната законова рамка за прилагането на формулата.

Чрез тези мерки се очаква повишаване на отчетността и прозрачността на общинската администрация спрямо населените места в рамките на общината, засилване на местното самоуправление и гражданското участие, по-добра координация между различните нива на местната власт и по-силна защита на правата и интересите на гражданите чрез реални механизми за обжалване и представителство.

Законопроектът не предвижда преки допълнителни разходи за държавния бюджет и не създава съществена административна тежест, тъй като предвидените механизми могат да се прилагат в рамките на съществуващата административна структура и ресурси. Всичко това ще допринесе за утвърждаването на децентрализацията и ще засили демократичния характер на местното управление в Република България.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борисов
Симона Николова
Нарциса Мърджанка
Асено Асенов
Тимо Попов
Стефан Иванов
Катя Петрова
Любен Веселин
Владислав Пачев
Мариян Тимур Иванов
Анна Боданова
Анастас Сивков

Соняи Григорьев

Александр Сидоров

Александр Сидоров

Евгений Бердаль

Мария Димитрова

Иван И. Иванов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ И МЕСТНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Необходимостта от по-ясно нормативно определяне на правомощията и защитата на интересите на общностите, представлявани от кметовете на кметства и кметовете на райони в градове с районно деление. Съществуващата уредба не предоставя достатъчно гаранции за ефективна децентрализация и за реално участие на местните органи в управлението и контрола на процесите, които засягат конкретните населени места. Липсва и действащ механизъм за обжалване на административни актове от страна на кметовете на кметства и райони, както и възможност за институционализирано национално и регионално представителство на тези органи, особено когато интересите на отделни населени места се различават от тези на общинските центрове
Заинтересовани групи	Гражданите на кметства и райони в градовете с районно деление; Кметовете на кметства и кметовете на райони в градовете с районно деление; Кметовете на общини; Общинските съвети.
Анализ на разходи и ползи	Не се очакват допълнителни административни разходи.
Административна тежест и структурни промени	С приемането на законопроекта не се предвижда сливане или закриване на административни структури.

Елементи на оценката	Аргументация
Въздействие върху нормативната база	Въвежда се промяна в чл. 8 от Закона за общинската собственост.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.

ВНОСИТЕЛИ:

Бонифрат Бонифрат
 Силена Николова
 Маринка Цуренова
 Димитър Костенов
 Тина Попов
 Стефан Стефанов
 Мая Иванова
 Любен Иванов
 Владимир Попов
 Мария Бонифрат Иванова
 Анна Богданова
 Силена Николова
 Анастас Савов
 Александър Сидимов

Александр Сергеевич
Знаменский
Мартин Александрович
Иванов А. Иванович

